

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-81-9>

УДК 336.1

РЕАЛІЗАЦІЯ ВЗАЄМОДІЇ ВНУТРІШНЬОГО ТА ЗОВНІШНЬОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

IMPLEMENTATION OF INTERACTION BETWEEN INTERNAL AND EXTERNAL FINANCIAL CONTROL OF STATE-OWNED ENTERPRISES

Слюсар Вадим Юрійович

аспірант PhD,

Державний податковий університет

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8107-3444>**Sliusar Vadym**

State Tax University

У статті розглянуто організаційно-методичні засади реалізації взаємодії внутрішнього та зовнішнього фінансового контролю державних підприємств. Запропоновано дорожню карту реалізації взаємодії відповідно до міжнародних стандартів INTOSAI та рекомендацій програми SIGMA. Під час розроблення дорожньої карти були враховані недоліки, визначені у звіті програми SIGMA, а також напрями реформ, які визначені програмою Ukraine Facility. Обґрунтовано доцільність створення єдиного органу управління державним сектором та визначено його місце у взаємодії. Зокрема, такий орган має здійснювати централізований моніторинг результатів перевірок і забезпечувати зворотний зв'язок із системою корпоративного управління ДП. Реалізацію взаємодії пропонується здійснювати на основі міжнародних стандартів INTOSAI GOV 9150, ISSAI 300, ISSAI 3100, ISSAI 4000 та принципів COSO Internal Control - Integrated Framework.

Ключові слова: фінансовий контроль, державні підприємства, дорожня карта, SIGMA, Ukraine Facility, INTOSAI.

The article examines the organizational and methodological foundations for implementing the interaction between internal and external financial control of state-owned enterprises. A roadmap for implementing such interaction is proposed, which envisions the improvement of methodological and organizational support for financial control in line with international INTOSAI standards and the recommendations of the SIGMA programme. It is emphasized that effective cooperation between internal audit units, the State Audit Service of Ukraine, and the Accounting Chamber is a prerequisite for enhancing the performance of financial and economic activities of state-sector enterprises. In developing the roadmap for the implementation of interaction between internal and external financial control, the deficiencies identified in the SIGMA programme report and the reform directions outlined in the Ukraine Facility programme were taken into account. In accordance with the requirements of the Ukraine Facility, the article substantiates the feasibility of establishing a unified state-sector management body and defines its role within the interaction framework between internal and external financial control of state-owned enterprises. This body should, in particular, ensure centralized monitoring of audit results and provide feedback to the corporate governance system. The implementation of effective interaction between internal and external financial control is proposed to be based on international standards INTOSAI GOV 9150, ISSAI 300, ISSAI 3100, ISSAI 4000, and the principles of the COSO Internal Control – Integrated Framework. The roadmap for strengthening interaction between internal and external financial control of state-owned enterprises is implemented through a sequence of interconnected stages. It begins with regulatory and methodological enhancement, followed by institutional reform, coordination and joint planning, and the development of an integrated information system, concluding with systematic oversight and monitoring to ensure effective execution.

Keywords: financial control, state-owned enterprises, roadmap, SIGMA, Ukraine Facility, INTOSAI.

Постановка проблеми. Міжнародні ініціативи SIGMA та програма Ukraine Facility, затверджена Європейською Комісією, визна-

чають чіткі вимоги щодо підвищення підзвітності та ефективності управління державними підприємствами. У документах наголошується

на необхідності удосконалення взаємодії між внутрішнім та зовнішнім фінансовим контролем, оскільки існують недоліки в методичному та організаційному забезпеченні такої взаємодії. Реалізація удосконалення організаційного та методичного забезпечення взаємодії внутрішнього та зовнішнього фінансового контролю державних підприємств (ДП) стосується оновлення нормативно-правової бази, яка регламентує функції й повноваження органів внутрішнього та зовнішнього контролю, удосконалення стандартів і методик перевірок відповідно до вимог міжнародних стандартів, удосконалення механізмів координації планування контрольних заходів між Рахунковою палатою України (РПУ), Державною аудиторською службою України (ДАСУ) та підрозділами внутрішнього аудиту державних підприємств, а також створення єдиної інформаційної системи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Науковці, зокрема Бардаш С. В., Гуренко Т. О., Лагутіна К. О., Петришина М. О., Свірко С. В., Хомутенко А. В. та інші, наголошують на необхідності системного оновлення нормативно-правової бази у сфері державного фінансового контролю. Бардаш С. В. і Свірко С. В. підкреслюють, що удосконалення державного фінансового контролю можливе лише за умови належного нормативно-правового, методологічного та праксеологічного забезпечення [1]. Хомутенко А. В. пропонує ухвалення кодифікованого акта, що узгодив би термінологію, визначив суб'єктів контролю та їхні повноваження. Автор акцентує на потребі у розробленні методичних рекомендацій для всіх видів контрольних заходів та вдосконаленні підходів до оцінювання ефективності управління державним сектором. Особливе значення надається цифровізації контролю шляхом упровадження інформаційних систем, застосування ризикоорієнтованого підходу та створення єдиної бази даних результатів фінансового контролю [2]. Гуренко Т. О., Петришина М. О., Лагутіна К. О. уточнюють пріоритетні напрями удосконалення державного фінансового контролю, серед яких: удосконалення правового статусу Рахункової палати, законодавче врегулювання принципів і форм її взаємодії з іншими державними інституціями, а також ухвалення нормативних актів, що встановлюватимуть чіткі межі повноважень кожного суб'єкта контролю [3, 4].

Часткове вирішення проблем, окреслених науковцями, було запропоноване у попередніх

дослідженнях, присвячених взаємодії внутрішнього та зовнішнього фінансового контролю державних підприємств [5; 6]. Зокрема, було визначено ключові напрями підвищення ефективності такої взаємодії, серед яких: удосконалення методичних підходів, створення єдиної інформаційної системи фінансового контролю та посилення координації між суб'єктами контролю. Водночас залишається актуальною потреба у практичній реалізації запропонованих рішень, що передбачає розроблення та впровадження дієвих механізмів забезпечення взаємодії внутрішнього й зовнішнього фінансового контролю державних підприємств.

Формулювання цілей статті. Обґрунтувати шляхи реалізації взаємодії внутрішнього та зовнішнього фінансового контролю державних підприємств з урахуванням напрямів удосконалення методичного та організаційного забезпечення такої взаємодії.

Виклад основного матеріалу дослідження. Створення дорожньої карти має починатись з нормативно-правової підготовки, адже це створює правові передумови для впровадження нової моделі взаємодії між органами внутрішнього та зовнішнього фінансового контролю державних підприємств, а також удосконалення методичного та організаційного забезпечення.

Враховуючи досвід Франції, Польщі та Італії, де незалежний статус рахункових палат закріплений конституційно, необхідно статтю 98 Конституції України викласти у новій редакції: «Контроль від імені Верховної Ради України за надходженням коштів до Державного бюджету України та їх використанням здійснює Рахункова палата, яка є незалежним вищим органом зовнішнього державного фінансового контролю (аудиту). Організація, повноваження і порядок діяльності Рахункової палати визначаються законом.».

Для деталізації суб'єктів фінансового контролю ДП та механізмів їх взаємодії, Закон України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» необхідно доповнити статтею І «Загальні положення» новими положеннями. Зокрема, в статті 1 «Орган державного фінансового контролю в Україні» необхідно уточнити, що державний фінансовий контроль здійснюють два органи – РПУ як незалежний вищий орган зовнішнього державного фінансового контролю (аудиту), який діє від імені Верховної Ради України, та ДАСУ, як центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом,

уповноважений Кабінетом Міністрів України на реалізацію державної політики у сфері державного фінансового контролю. Окрім цього, закон необхідно доповнити положенням: «До суб'єктів державного внутрішнього фінансового контролю також належить внутрішній аудит центрального органу виконавчої влади, уповноваженого на управління державними підприємствами, який здійснює постійний моніторинг фінансово-господарської діяльності підприємств, що перебувають у сфері його управління».

Додатково, на законодавчому рівні необхідно уточнити визначення понять внутрішній фінансовий контроль, як системи управлінських процесів і процедур, спрямованих на забезпечення ефективного, економічного та результативного використання державних ресурсів відповідно до принципів COSO Framework і INTOSAI GOV 9100, а також визначення взаємодії органів фінансового контролю, як узгодженої діяльності органів зовнішнього та внутрішнього фінансового контролю, яка включає обмін інформацією, спільне планування та координацію контрольних заходів.

Закон містить посилання на принципи, визначені Законом України «Про адміністративну процедуру». Перелік принципів необхідно доповнити принципом незалежності контролюючих органів, принципом координації та взаємодії (узгодження дій між РПУ та ДАСУ), а також принципом ризик-орієнтованості (планування контрольних заходів на основі оцінки ризиків ISSAI 1315 та ISA 315).

Статтю «Види державного фінансового контролю» слід удосконалити. У ній варто зазначити, що державний фінансовий контроль здійснюється у формах: фінансового аудиту, аудиту відповідності, аудиту ефективності, моніторингу та внутрішнього аудиту. Таке уточнення узгоджується з міжнародними стандартами INTOSAI та ISSAI і замінює застарілу форму ревізії.

Необхідно додати нову статтю, яка визначатиме порядок планування контрольних заходів. У ній необхідно зазначити, що планування здійснюється на основі спільних узгоджених планів, які формуються органами зовнішнього та внутрішнього контролю із застосуванням ризик-орієнтованого підходу.

Також у Законі необхідно додати нову статтю «Інформаційна взаємодія органів державного фінансового контролю». У ній потрібно передбачити створення Єдиної інформаційної системи фінансового контр-

олю (ЄІСФК). Доступ до ЄІСФК можуть мати Рахункова палата України, Державна аудиторська служба України, Міністерство фінансів України, новостворений центральний орган виконавчої влади, який відповідає за управління державними підприємствами, а також відділи внутрішнього аудиту ДП. Рівень доступу до ЄІСФК може визначатися залежно від повноважень кожного органу. Рахункова палата України може мати повний доступ до узагальнених даних і результатів перевірок. Державна аудиторська служба України – до інформації про аудити, закупівлі та усунення порушень. Міністерство фінансів України – до зведених фінансових показників і даних про бюджетні ризики. Центральний орган з управління державними підприємствами – до інформації про ефективність їх діяльності. Підрозділи внутрішнього аудиту – до власних звітів, рекомендацій і даних свого підприємства.

У Законі «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» необхідно додати окрему норму про внутрішній контроль і аудит. У ній доцільно зазначити, що внутрішній аудит державних підприємств має забезпечувати комплексне охоплення всіх напрямків діяльності, включаючи аудит відповідності, ефективності, ризиків та систем внутрішнього контролю, відповідно до міжнародних стандартів INTOSAI GOV 9100 та COSO Framework».

В Господарському кодексі необхідно доповнити статтю 74 «Керівники державних підприємств несуть управлінську відповідальність за невиконання або неналежне виконання рекомендацій органів державного фінансового контролю», «Наглядові ради державних підприємств зобов'язані розглядати результати перевірок і аудитів органів зовнішнього та внутрішнього фінансового контролю, включати висновки за їх результатами до щорічної оцінки ефективності діяльності керівництва та враховувати їх під час прийняття рішень щодо продовження повноважень, заохочення або звільнення керівників підприємств.», «Керівники державних підприємств зобов'язані звітувати перед органом управління об'єктами державної власності про виявлені недоліки, порушення, а також про вжиті заходи за результатами перевірок контролюючих органів. Порядок такого звітування визначається Кабінетом Міністрів України.».

У Законі України «Про Рахункову палату» необхідно уточнити у статті 1 статус Рахункової палати як вищого органу фінансового

контролю (аудиту). Частину 1 статті 7 необхідно подати в такій редакції «Управління об'єктами державної і комунальної власності, а також ефективність діяльності суб'єктів господарювання державного сектору економіки, включаючи підприємства та господарські товариства, у статутному капіталі яких є державна частка незалежно від її розміру; оцінка використання ними бюджетних коштів та фінансових ресурсів, отриманих у результаті господарської діяльності; перевірка ефективності, економічності та результативності управління цими ресурсами.». Окрім цього, в Статті 40 «Взаємодія Рахункової палати з органами державного фінансового контролю» додати «3. Рахункова палата співпрацює з органом державного фінансового контролю та відділами внутрішнього аудиту новоствореного агентства з управління державними підприємствами та державних підприємств у питаннях спільного планування контрольно-аудиторської діяльності, обміну даними та інформацією за допомогою єдиної інформаційної системи». Окрім цього, необхідно частину 7 статті 3 змінити на «Рахункова палата у своїй діяльності застосовує принципи та стандарти INTOSAI та IFPP як основу методології державного аудиту, забезпечуючи їх адаптацію до національного законодавства.». Таке формулювання вказує, що основою є міжнародні стандарти, що відповідає підходу який застосовують у Польщі, Франції, Італії.

В Законі України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні», Положенні про Державну аудиторську службу України, а також у підзаконних актах і Методичних рекомендаціях необхідно замінити ревізію аудитом відповідності. На основі стандартів ISSAI 400 «Принципи аудиту відповідності» та ISSAI 4100 «Керівництво з аудиту відповідності» Міністерство фінансів України разом із Державною аудиторською службою можуть розробити єдину методологію аудиту відповідності.

Положення про Державну аудиторську службу України необхідно уточнити підпунктами: «8.1. Державна аудиторська служба України в процесі виконання своїх завдань забезпечує взаємодію з Рахунковою палатою України на засадах обміну інформацією, спільного планування контрольно-аудиторської діяльності та використання єдиної інформаційної системи.», «8.2. Спільне планування діяльності з Рахунковою палатою та відділами внутрішнього аудиту державних органів та державних підприємств перед-

бачає розробку і узгодження планів контрольних заходів», «8.3. Використання єдиної інформаційної системи забезпечує надійний, оперативний обмін інформацією та даними між Державною аудиторською службою України, Рахунковою палатою, центральним органом виконавчої влади, відповідальним за управління державними підприємствами та відділами внутрішнього аудиту державних підприємств».

У Методичних рекомендаціях з проведення Рахунковою палатою фінансового аудиту (затверджених рішенням Рахункової палати від 22.09.2015 № 5-5), у розділі 2.3 «Звітвання за результатами аудиту» варто передбачити, що фінансовий аудит, який проводить Рахункова палата, має завершуватися аудиторським висновком щодо фінансової звітності державних підприємств. Щоб позбутись підміни аудиту ефективності перевірки комплаєнсу, необхідно закріпити в методичних документах РПУ вимогу проводити аудит ефективності за принципами ISSAI 300/3000. Також варто розробити методику оцінки результативності, запровадити систему показників та забезпечити підготовку аудиторів.

Наступним етапом реалізації дорожньої карти є реформування системи управління державними підприємствами, що включає створення центрального органу виконавчої влади (Агенство управління державними підприємствами України (АУДПУ)), підпорядкованого Кабінету Міністрів України. АУДПУ має об'єднати всі державні підприємства, що залишаються у власності держави, вести єдиний реєстр виявлених порушень та стану їх усунення, отримувати від підприємств звітність про недоліки, контролювати заходи з їх усунення та виконання рекомендацій контролюючих органів. Окрім цього, АУДПУ повинно забезпечувати впровадження міжнародних стандартів корпоративного управління та внутрішнього контролю відповідно до COSO Framework і ISSAI GOV 9100.

Для створення АУДПУ необхідно ухвалити постанову Кабінету Міністрів України, якою визначити його статус, завдання, функції, структуру та порядок взаємодії з контролюючими інституціями. У постанові слід закріпити, що агенство матиме статус центрального органу виконавчої влади, підпорядкованого Кабінету Міністрів України. Основними його завданнями мають бути управління об'єктами державної власності, координація діяльності державних підприємств, моніторинг ефективності їх функціонування, а також вза-

ємодія з Рахунковою палатою та Державною аудиторською службою у сфері фінансового контролю ДП.

Функції агенства можуть включати збір та узагальнення інформації про ДП, ведення єдиного реєстру порушень і стану їх усунення, підготовка звітів щодо ефективності управління ресурсами ДП, а також розробка й впровадження корпоративних стандартів управління, враховуючи принципи COSO Framework, INTOSAI GOV 9100 та рекомендацій OECD. Постанова також має визначати порядок взаємодії агенства з Міністерством фінансів, Фондом державного майна, РПУ, ДАСУ та внутрішніми аудиторами державних підприємств. Також необхідно встановити організаційну структуру агенства, його керівний склад і підрозділи, відповідальні за аналіз ефективності, аудит та управління ризиками. Фінансування діяльності агенства може здійснюватись за рахунок коштів державного бюджету та інших джерел, не заборонених законодавством.

Існує невідповідність між визначеною Законом України «Про Рахункову палату» фінансовою незалежністю та фактичною залежністю її фінансування від рішень Кабінету Міністрів України. Для вирішення цього питання необхідно врахувати досвід Польщі та Франції, де застосовується парламентська модель фінансування. Зокрема, РПУ може щорічно подавати до Верховної Ради України пропозиції щодо обсягу фінансування своєї діяльності. При цьому бюджетні асигнування РПУ можуть визначатися за окремою бюджетною програмою, без погодження з Кабінетом Міністрів України.

Наступний етап дорожньої карти має бути спрямований на удосконалення координації та спільного планування. Зокрема, необхідно створити спільні робочі групи внутрішнього та зовнішнього фінансового контролю ДП, які мають фокусуватись на удосконаленні методичного забезпечення, розробці стратегії комунікації та розвитку єдиної інформаційної системи. До складу таких груп мають входити представники підрозділів РПУ та ДАСУ, зокрема Департаментів стратегічного розвитку та методології, Юридичних департаментів, Департаментів стратегічного планування, звітності та координації здійснення державного фінансового контролю, Управління нормативно-методологічного та організаційного забезпечення, Управління ІТ забезпечення, а також Сектору та відділу внутрішнього аудиту [7, 8]. Для формування складу спільних робо-

чих груп необхідно розробити стратегію взаємодії внутрішнього та зовнішнього фінансового контролю державних підприємств. Вона має визначати цілі, інструменти за допомогою яких буде здійснена комунікація, інформацію яка буде передаватись контролюючими органами та графік зустрічей спільних робочих груп.

Стратегія взаємодії має бути належним чином задокументована та оформлена як офіційний документ. Її повинні опрацювати й погодити спільні робочі групи. Після погодження документ подається на підпис керівникам відповідних органів і публікується на офіційних вебсайтах контролюючих інституцій. На основі стратегії спільні робочі групи мають підготувати план дій для її реалізації, який включатиме конкретні заходи, строки виконання та відповідальних осіб. План дій повинен бути погоджений керівниками РПУ, ДАСУ та новоствореного агенства, відповідального за управління ДП.

Наступний етап дорожньої карти має бути спрямований на створення єдиної інформаційної системи. Її розробка має проводитись спільними робочими групами, до складу яких входять спеціалісти з ІТ забезпечення ДАСУ та РПУ, а за необхідності – інші міжнародні та національні спеціалісти. Створення єдиної інформаційної системи необхідно розпочати з визначення технічних вимог. Щоб система відповідала професійним потребам аудиторів, ІТ-спеціалістів та керівництва контролюючих органів, необхідно провести опитування користувачів. За його результатами ІТ фахівці повинні отримати чітке розуміння функціональних вимог до єдиної інформаційної системи.

Окрім цього, під час створення системи необхідно враховувати актуальне програмне забезпечення Державної аудиторської служби та Рахункової палати, адже ці програми можуть виступати компонентами або модулями, що взаємодіють з єдиною інформаційною системою. Так, Державна аудиторська служба для отримання та аналізу інформації про державні підприємства користується Автоматизованою системою «Юридичні особи», «ISpro» та Системою «YOUCONTROL». Для спілкування та співпраці використовується «Atos Unify». Для організації роботи з документами може бути застосована система електронного документообігу «АСКОД». Для підтримки процесу аудиту служба користується інтегрованою автоматизованою системою підтримки прийняття рішень «е-аудитор». Для управ-

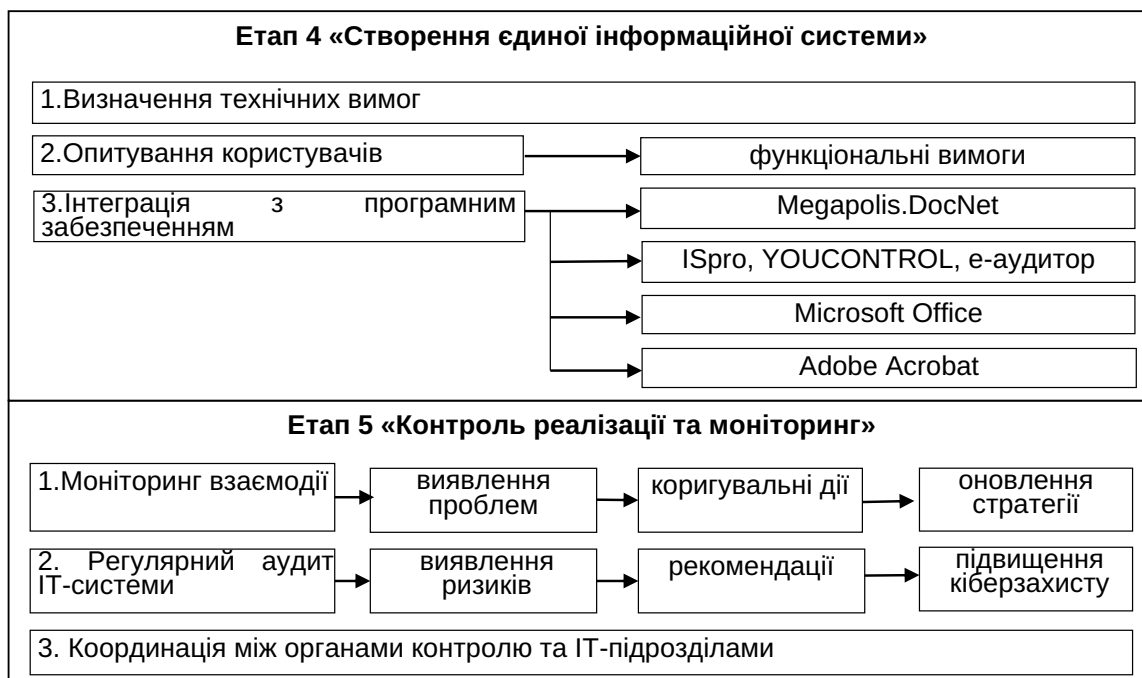

Рис. 1. Реалізація єдиної інформаційної системи внутрішнього та зовнішнього фінансового контролю державних підприємств

Джерело: сформовано автором

Продовження рис. 1

Закінчення рис. 1

ління даними, в тому числі для перегляду та редагування документів, використовується «AsBase» [9]. В свою чергу, Рахункова палата для забезпечення електронного документообігу використовує «Megapolis.DocNet». Обидва органи користуються офісними пакетами, такими як «Microsoft Office» та програмним забезпеченням «Adobe Acrobat» для роботи з PDF-документами [10]. Єдина інформаційна система має «розуміти» ключові програми, для цього необхідно забезпечити їх глибоку інтеграцію. Окрім цього, програми повинні бути сумісними з єдиною інформаційною системою, щоб забезпечити зручний обмін даними та інформацією. З цією метою спільні робочі групи можуть проводити інтеграційне тестування програмного забезпечення перед його впровадженням у систему.

Спільні робочі групи мають обрати платформу, яка відповідає визначеним критеріям, та розробити інфраструктуру проєкту. Процес створення єдиної інформаційної системи передбачає програмування, тестування та оцінку її ефективності. Забезпечення безпеки єдиної інформаційної системи внутрішнього та зовнішнього фінансового контролю державних підприємств потребує особливої уваги. Робочі групи повинні провести детальний аналіз потенційних загроз і вразливих місць системи. Для комплексного захисту необхідно залучити експертів з кібербезпеки, які зможуть надати незалежну оцінку та вия-

вити можливі вразливості у її функціонуванні.

На заключному етапі має бути проведено контроль реалізації заходів та моніторинг результатів. Для забезпечення ефективної взаємодії внутрішнього та зовнішнього фінансового контролю державних підприємств необхідно здійснювати постійний моніторинг і оцінку результативності такої взаємодії. З метою здійснення безперервного захисту та прозорості функціонування такої системи необхідно регулярно проводити аудити єдиної інформаційної системи. Такі аудити має проводити спільна робоча група для виявлення ризиків і вразливостей системи, оцінки ефективності заходів захисту, підготовки рекомендацій щодо вдосконалення технічних та організаційних рішень.

Висновки. Реалізація дорожньої карти взаємодії внутрішнього та зовнішнього фінансового контролю державних підприємств передбачає послідовне проходження п'яти взаємопов'язаних етапів. Перший етап - нормативно-правова підготовка та методичне удосконалення. Він охоплює внесення змін до Конституції України (стаття 98), розширення статті 1 Закону «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» шляхом уточнення базових понять, удосконалення статті щодо видів державного фінансового контролю, а також доповнення Закону новими статтями про інформаційну взаємодію органів фінансового контролю

та внутрішній аудит. Передбачається також внесення змін до Закону України «Про адміністративну процедуру» щодо систематизації принципів, доповнення статті 74 Господарського кодексу, удосконалення положень Закону України «Про Рахункову палату», пункту 8 Положення про Державну аудиторську службу України та оновлення методичних рекомендацій Рахункової палати. Другий етап – інституційне реформування. Він передбачає створення центрального органу виконавчої влади (Агентства) з управління державними підприємствами, ухвалення відповідної постанови Кабінету Міністрів України, а також забезпечення фінансової незалежності Рахункової палати від Уряду. Третій етап – організаційна координація та спільне планування. У межах цього етапу пропо-

нується створення спільних робочих груп внутрішнього та зовнішнього фінансового контролю державних підприємств, визначення їх фокусів діяльності, формування персонального складу та розроблення стратегії взаємодії. Четвертий етап – створення єдиної інформаційної системи. Він включає визначення технічних вимог до системи, опитування користувачів, а також забезпечення інтеграції з програмним забезпеченням контролюючих органів. П'ятий етап – контроль реалізації та моніторинг. На цьому етапі здійснюється моніторинг ефективності взаємодії, регулярний аудит ІТ-системи та координація між органами державного фінансового контролю й технічними підрозділами, що забезпечують функціонування інформаційної інфраструктури.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бардаш С. В., Свірко С. В. Ефективність державного фінансового контролю: підходи до оцінювання та умови підвищення. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2024. № 2 (58). С. 3-11. DOI: [https://doi.org/10.26642/pbo-2024-2\(58\)-3-11](https://doi.org/10.26642/pbo-2024-2(58)-3-11) (дата звернення: 02.12.2025).
2. Хомутенко А. В. Державний контроль ефективності управління державними фінансами України. *Економіка та держава*. 2020. № 2. С. 48-56. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.2.48> (дата звернення: 02.12.2025).
3. Гуренко Т. О. Сучасний стан та напрями удосконалення організації державного фінансового контролю. *Економіка та суспільство*. 2023. № 55. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-23> (дата звернення: 02.12.2025).
4. Петришина М. О., Лагутіна К. О. Діяльність Рахункової палати: проблеми та шляхи вдосконалення. *Молодий вчений*. 2019. № 11 (75). С. 83-87. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-11-75-83> (дата звернення: 02.12.2025).
5. Слюсар В. Світові тренди взаємодії внутрішнього і зовнішнього фінансового контролю державних підприємств. *Економіка та суспільство*. 2025. Вип. 79. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-79-131> (дата звернення: 02.12.2025).
6. Слюсар В. Удосконалення методичного та організаційного забезпечення взаємодії внутрішнього й зовнішнього фінансового контролю державних підприємств. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (економічні науки)*. 2025. Вип. 5. С. 21-26. URL: <http://es.khpi.edu.ua/article/view/344673> (дата звернення: 02.12.2025).
7. Положення про структурні підрозділи Державної аудиторської служби України. Київ : Державна аудиторська служба України, 2023.
8. Положення про структурні підрозділи Рахункової палати України. Київ : Рахункова палата України, 2023.
9. Державна аудиторська служба України. URL: <https://dasu.gov.ua> (дата звернення: 02.12.2025).
10. Рахункова палата України. URL: <https://rp.gov.ua> (дата звернення: 02.12.2025).

REFERENCES:

1. Bardash S. V., Svirko S. V. (2024) Efektyvnist derzhavnoho finansovoho kontroliu: pidkhody do otsiniuvannia ta umovy pidvyshchennia [Efficiency of state financial control: approaches to evaluation and conditions for improvement]. *Problemy teorii ta metodolohii bukhgalterskoho obliku, kontroliu i analizu – Problems of Theory and Methodology of Accounting, Control and Analysis*, vol. 2(58), pp. 3–11. Available at: [https://doi.org/10.26642/pbo-2024-2\(58\)-3-11](https://doi.org/10.26642/pbo-2024-2(58)-3-11) (accessed December 2, 2025).
2. Khomutenko A. V. (2020) Derzhavnyi kontrol efektyvnosti upravlinnia derzhavnymy finansamy Ukrainy [State control of the effectiveness of public finance management in Ukraine]. *Ekonomika ta derzhava – Economy and State*, no. 2, pp. 48–56. Available at: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.2.48> (accessed December 2, 2025).

3. Hurenko T. O. (2023) Suchasnyi stan ta napriamy udoskonalennia orhanizatsii derzhavnoho finansovoho kontroliu [Current state and directions for improving the organization of state financial control]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, no. 55. Available at: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-23> (accessed December 2, 2025).
4. Petryshyna M. O., Lahutina K. O. (2019) Diialnist Rakhunkovoi palaty: problemy ta shliakhy vdoskonalennia [Activities of the Accounting Chamber: problems and ways of improvement]. *Molodyi vchenyi – Young Scientist*, no. 11(75), pp. 83–87. Available at: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-11-75-83> (accessed December 2, 2025).
5. Sliusar V. (2025) Svitovi trendy vzaiemodii vnutrishnoho i zovnishnoho finansovoho kontroliu derzhavnykh pidpriemstv [Global trends in the interaction of internal and external financial control of state-owned enterprises]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, vol. 79. Available at: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-79-131> (accessed December 2, 2025).
6. Sliusar V. (2025) Udoskonalennia metodychnoho ta orhanizatsiinoho zabezpechennia vzaiemodii vnutrishnoho y zovnishnoho finansovoho kontroliu derzhavnykh pidpriemstv [Improvement of methodological and organizational support for the interaction of internal and external financial control of state-owned enterprises]. *Visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu "Kharkivskiy politekhnichnyi instytut" (ekonomichni nauky) – Bulletin of the National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute" (Economic Sciences)*, vol. 5, pp. 21–26. Available at: <http://es.khpi.edu.ua/article/view/344673> (accessed December 2, 2025).
7. Derzhavna audytorska sluzhba Ukrainy (2023). Polozhennia pro strukturni pidrozdily Derzhavnoi audytorskoï sluzhby Ukrainy [Regulation on the structural units of the State Audit Service of Ukraine]. Kyiv: Derzhavna audytorska sluzhba Ukrainy (accessed December 2, 2025).
8. Rakhunkova palata Ukrainy (2023). Polozhennia pro strukturni pidrozdily Rakhunkovoi palaty Ukrainy [Regulation on the structural units of the Accounting Chamber of Ukraine]. Kyiv: Rakhunkova palata Ukrainy (accessed December 2, 2025).
9. Derzhavna audytorska sluzhba Ukrainy [State Audit Service of Ukraine]. Available at: <https://dasu.gov.ua> (accessed December 2, 2025).
10. Rakhunkova palata Ukrainy [Accounting Chamber of Ukraine]. Available at: <https://rp.gov.ua> (accessed December 2, 2025).